

Kaderbrief 2025

Investeren in verbondenheid

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1. **Voorwoord - 3**
2. **Investeren in verbondenheid - 4**
3. **Onze speerpunten voor 2025 - 7**
  - 3.1 Solidair met onze inwoners in alle stadsdelen - 8
  - 3.2 Betrokken bij onze opgroeiende kinderen - 12
  - 3.3 Duurzaam verbonden met onze leefomgeving - 15
  - 3.4 Eensgezind met en voor Zuid-Limburg - 18
4. **Financiële kaders - 21**

1. Voorwoord

Hierbij presenteren wij de Kaderbrief 2025. Hiermee starten we de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus en geven we de speerpunten van het college aan richting de Begroting 2025. Ook geven we op hoofdlijnen inzicht in de financiële situatie voor 2025 en de prognoses voor de jaren 2026 tot en met 2028.

De kaderbrief is een belangrijk document bij het bepalen van de koers van Maastricht voor 2025 en de jaren daarna. Een periode met de nodige onzekerheden. Geopolitieke ontwikkelingen als oorlogen en klimaatproblemen, fluctuerende rentes, inflatie (veroorzaakt door loon- en prijsstijgingen) en een krappe arbeidsmarkt stellen ons voor een financiële uitdaging. Daarnaast is in 2026 nog steeds sprake van het ravijnjaar. Dan daalt de Rijksbijdrage aan het Gemeentefonds fors. Via de Voorjaarsnota 2024 heeft het Rijk een deel van het ravijn gedempt door eenmalig € 675 miljoen aan

het Gemeentefonds toe te voegen door het schrappen van de opschalingskorting. Maar gelijktijdig is voor eenzelfde bedrag een korting verwerkt voor het jaar 2025. Het Rijksbeleid blijft onzeker. Het recente hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet zal de komende tijd uitgewerkt worden in een regeerprogramma. Daarmee zijn de implicaties van het nieuwe kabinet voor Maastricht op veel punten nog onduidelijk. Ten aanzien van de financiën lijkt het erop dat de taken en middelen van gemeenten onvoldoende in balans blijven om de gestelde ambities waar te kunnen maken. Maastricht sluit zich aan bij de inzet van onder meer de VNG en G40 voor voldoende middelen en beleidsruimte van gemeenten.

Net als vorig jaar hebben we niet gekozen voor een 'pre-begroting', maar voor een kaderbrief. Hiermee focussen we op onze speerpunten van beleid en uitvoering vanaf

2025. Deze speerpunten maken deel uit van de ambities in ons coalitieakkoord 'Maastricht, stad van verbondenheid'. Wij werken in 2025 onverminderd verder aan het realiseren van de uit het akkoord voortkomende zes brede opgaven, die wij in de Kaderbrief 2024 aan u hebben gepresenteerd. Voor de opbouw van de Kaderbrief 2025 hanteren we niet de brede opgaven, maar focussen we ons op het versterken van verbondenheid, het thema dat ook centraal stond in ons coalitieakkoord. Verbondenheid tussen het bestuur en de inwoners, tussen de stad en de regio, maar bovenal tussen onze bewoners onderling.

Door onze speerpunten voor te leggen, stellen we de raad in staat om het debat te voeren over de koers van de gemeente Maastricht als opmaat naar de Begroting 2025. We zijn benieuwd naar de ideeën en gedachten van de raad en gaan graag het gesprek hierover aan.

2

Investeren

in verbondenheid

“De leefwerelden van de armste en rijkste Nederlanders bewogen de afgelopen jaren weg van elkaar. Dat geeft op zijn minst stof tot nadenken.” Het is een quote van Karen van Oudenhoven, algemeen directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). In het recent verschenen rapport ‘De leefwerelden van arm en rijk’ staat Maastricht in de top-3 van gemeenten waar de 20% minst welvarende inwoners de meest eenzijdige leefwereld hebben. Het blijkt dat deze groep in Maastricht in vergelijking met andere gemeenten in Nederland in hun buurt, op het schoolplein, bij familie en op hun werk vooral mensen ontmoeten die net als zij weinig welvarend zijn. Een constatering om absoluut niet trots op te zijn. Actie is hoognodig, want het SCP-rapport wijst er namelijk op dat gescheiden leefwerelden gepaard gaan met ongelijke kansen. Gescheiden leefwerelden kunnen de sociale samenhang in de stad en het onderlinge begrip tussen mensen in de weg gaan staan. Daarom zien wij ons in 2025 gesteld voor de uitdaging om ervoor te zorgen dat de leefwerelden van al onze inwoners weer meer met elkaar verbonden raken.

Dat de verbondenheid in Maastricht onder druk staat, bevestigt het college - op de helft van de bestuursperiode - dat de keuzes in het coalitieakkoord ‘Maastricht, stad van verbondenheid’, de juiste zijn. Inzetten op verbondenheid met en in de stad, op veerkrachtige wijken, op saamhorigheid, het zijn de juiste pijlers. Maar het SCP-rapport drukt ons ook met de neus op de feiten: we zijn er nog lang niet. Het bourgondische,

gezellige en charmante Maastricht dat geliefd is bij inwoners en toeristen, kent een keerzijde in enkele van onze meer kwetsbare wijken: armoede, eenzaamheid en sociale problematiek. Inwoners komen hier ook nog eens te weinig in contact met stadgenoten die het beter getroffen hebben. Om samen met hen te zorgen voor een stap voorwaarts, hoe klein die soms ook mag zijn.

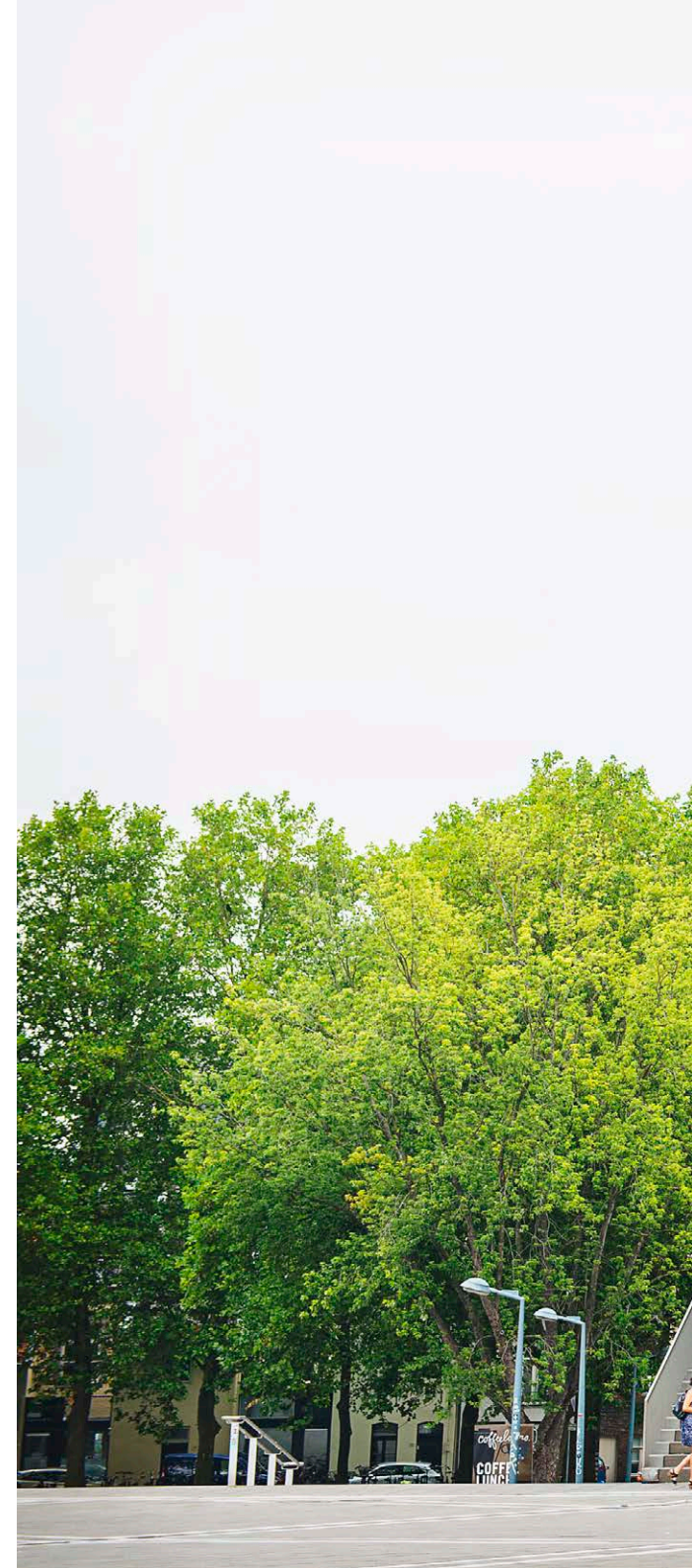
Want elke stap voorwaarts heeft betekenis. Het is aan ons als stadsbestuur om daar de juiste kaders voor te scheppen. Daar blijven we in 2025 aan werken. In alle wijken van onze stad, maar met name in de veerkrachtwijken Nazareth en Pottenberg, dragen gecombineerde investeringen op het terrein van wonen en herstructurering, veiligheid, onderwijs, ontmoeting, gezondheid en armoede bij aan het vergroten van bestaanszekerheid, kansengelijkheid en positieve gezondheid. Dat blijft niet bij woorden. Inwoners gaan dit de komende jaren merken. Door renovatie en nieuwbouw in hun directe omgeving. Door gerichte preventieve en repressieve aanpak van (jeugd)criminaliteit. Door extra ondersteuning voor kwetsbare leerlingen op de scholen waar hun kinderen naar toe gaan. Door middelen en ruimte om samen met andere inwoners initiatieven te ontplooien. Door de versterking van het vrijwilligerswerk in hun wijk. Door een uitgebreid aanbod aan leefstijlprogramma’s op het gebied van bewegen, voeding en eenzaamheid. En door extra middelen om armoede en schulden te bestrijden en zelf aan het werk te komen. We blijven ons daarbij richten op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Voor 2025 zijn de ambities van dit college onverminderd hoog. Pottenberg en Nazareth krijgen in 2025 een impuls door extra middelen voor bewoners- en vrijwilligersinitiatieven, opbouwwerk en ontmoetingsplekken. Op basis van het Deltaplan Ouderenzorg onderzoeken we de mogelijkheden om in een aantal wijken te bouwen aan toekomstbestendige ouderenzorg, inclusief een betere aansluiting bij de gebiedsnetwerken van onze partners en de mogelijkheid om te werken met prioritaire Wmo-wijken. Voor zeer kwetsbare jongeren en jongvolwassenen die een beschermd thuis nodig hebben gaat in 2025 de nieuwe voorziening Skills in de stad open. We starten met de voorbereidingen van een nieuwe dag- en nachtopvang en een social hostel. Voor nieuwkomers zorgt ons uitvoeringsprogramma Inburgering ervoor dat in 2025 inburgeraars meedoen en de Nederlandse taal leren. Voor onze jeugd werken we verder aan de herstructurering van de jeugdzorg. We zetten stappen in de nieuwbouw van integrale kindcentra. We gaan aan de slag met duurzame huisvesting voor het voortgezet onderwijs en hebben daarbij aandacht voor sport en bewegen. Voor kinderen, maar eigenlijk voor iedereen in onze stad, willen we de sport- en beweegdeelname vergroten.

Via verschillende routes versterken we verbondenheid. Zo hebben we binnen Gebiedsgericht werken in 2025 een stadsdeelprogramma voor elk stadsdeel. De stem van onze inwoners blijft daarin belangrijk. Daarom evalueren we in 2025 de burgerparticipatie in brede zin. De voortgang van IBOR moet zorgen voor beter

beheer in de wijken, vergroening voor meer groen en het tegengaan van hittestress. De actualisatie van de Omgevingsvisie krijgt in 2025 zijn beslag. We implementeren dan ook het nieuwe afvalbeleid. Dat maakt het scheiden van afval voor onze inwoners eenvoudiger. Zo werken we aan een verdere verduurzaming van onze stad, inclusief ons eigen vastgoed. Uiteraard blijven we bouwen voor onze inwoners, waarbij elke doelgroep ons na aan het hart ligt. Een goed dak boven het hoofd is immers de basis voor een beter leven. Daarom willen we in 2025 gericht aan de slag in Limmel, naast de andere locaties waar we gaan bouwen. We zetten komend jaar ook concrete stappen voor de gebiedsontwikkeling in Randwyck. Met een integraal businessplan is en blijft Randwyck één van onze economische motoren. Ook starten we in 2025 met het doortrekken van de Groene Loper over de campus in Randwyck.

Dat alles doen we met een gereorganiseerde organisatie waar we het dak hebben gedicht. We komen steeds beter in control. Integraliteit is belangrijker dan ooit, voor ambtenaren én stadsbestuur. We zetten daarin stappen. We zien de eerste goede resultaten vanuit ons coalitieakkoord, maar het kan en moet beter en steviger. Stof tot nadenken, zoals de SCP-directeur stelt, is voor Maastricht niet genoeg. We pakken aan, we geven beleid handen en voeten en we blijven dicht bij onze inwoners. Met name bij hen die de overheid het hardst nodig hebben. De Maastrichtse leefwereld moet voor iedereen hetzelfde zijn. Dit stadsbestuur is er klaar voor om daar de laatste twee jaar van deze periode, samen met partners buiten en in onze stad, samen met onze inwoners en samen met de gemeenteraad, de juiste stappen voor te zetten, om te beginnen in 2025.

3. Speerpunten voor 2025

In de Kaderbrief 2025 focussen we ons op het versterken van verbondenheid. Met onze inwoners, met onze partners in de stad en met de regio. We richten ons op een viertal thema's die hier invulling aan geven en die voor iedereen in Maastricht van belang zijn. We investeren in wijken waar iedereen goed kan wonen en leven, van jong tot oud. We investeren in onze kinderen en jongeren zodat zij maximaal kunnen meedoen en zich kunnen ontwikkelen. We helpen onze ouderen waar nodig met passende zorg en de juiste woningen. We investeren in vergroening en verduurzaming waardoor de stad leefbaar blijft en klimaatbestendig wordt. We investeren in regionale samenwerking, om welzijn en welvaart op de lange termijn veilig te stellen.

3.1

Solidair met onze inwoners

in alle stadsdelen

We willen dat iedereen prettig kan wonen in Maastricht. In sommige wijken moeten we daarvoor een inhaalslag maken. In onze aanpak Veerkrachtige Wijken hebben we Nazareth en Pottenberg geselecteerd om die inhaalslag als eerste vorm te geven. In deze wijken werken we aan een fijne en veilige leefomgeving. We willen samen met de inwoners en onze partners, de veerkracht van de bewoners, en van deze wijken als geheel, versterken. Dit doen we uiteraard in de gehele stad, maar deze twee wijken vragen extra aandacht. We zetten met onze partners extra in op bestaanszekerheid, kansengelijkheid en positieve gezondheid. Bijvoorbeeld door samen te werken aan passende woningen en een betere fysieke en sociale infrastructuur. Waar nodig, ondersteunen we kwetsbare bewoners en gezinnen om te voorkomen dat problemen escaleren. Dat betekent concreet dat we werken aan wijken waar kansengelijkheid toeneemt, waar mensen zich thuis voelen en waar zij individueel en gezamenlijk meer richting kunnen geven aan hun leven.

Samenwerken

We werken in onze Veerkrachtige Wijkeraanpak nadrukkelijk samen met bewoners en met de organisaties die in Nazareth en Pottenberg actief zijn. Onze stadsdeelregisseurs zijn actief en betrokken in de twee veerkrachtige wijken. Zij hebben contact met inwoners, buurtorganisaties en professionals en vormen een extra schakel tussen de wijk en de gemeente. Alle inspanningen zijn gericht op het vergroten van de veerkracht van de wijk, het vergroten van de sociale

cohesie en de leefbaarheid. De wijkbewoners moeten dat ook gaan zien en voelen. We gaan samen met onze partners nog méér en directer in de wijk aanwezig zijn. Het vertrouwen moet terug en dat kan alleen als we er nog meer voor de bewoners zijn. We hebben de verhalen van de bewoners opgehaald en de daaruit voortvloeiende wensen en behoeften worden samen met hen vertaald in een wijkagenda, gericht op de uitvoering. Samen realiseren wij een betrouwbare werkwijze om individuele noden én collectieve wensen vroegtijdig te signaleren. We groeien de komende jaren toe naar compacte, integrale wijkgerichte teams die actief aanwezig zijn. Zichtbaar, doortastend en met aandacht voor de bewoners.

Wonen

We werken daarnaast hard aan locaties in de hele stad voor de realisatie van voldoende, passende, betaalbare en kwalitatief goede woningen voor iedereen. Voor starters, senioren, gezinnen of studenten. We willen zorgen voor de juiste woning op de juiste plek, met een goede mix van koopwoningen en sociale huurwoningen in al onze wijken. We hebben concrete plannen voor woningbouw vanaf 2025 en verder, zoals de bouw van 245 woningen op het voormalige terrein van Mosa Porselein. Met de aankoop van het Trega-terrein kunnen we tussen de Maas, Limmel en de stad een nieuwe woonwijk creëren. Naast een gevarieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen, wordt er ingezet op een aantrekkelijke en groene omgeving. Een waardevolle en toekomstbestendige stadswijk waarin het

goed wonen, werken en recreëren is. De strategische ligging - nabij de dorpse voorzieningen van Limmel, met de kwaliteiten van de Maas en de voorzieningen van de (binnen)stad - wordt optimaal benut. De Omgevingsvisie bevat de ambitie en beschrijft de strategie die we in Maastricht willen hanteren om te voorzien in deze woningbehoefte. Dat doen we integraal, dus in nauwe samenhang met de bereikbaarheid, de kwaliteit van de openbare ruimte en de sociale samenhang in de wijken. Daarbij hebben we ook aandacht voor de leefbaarheid, bijvoorbeeld voor de bewoners van de binnenstad als het gaat om evenementen. Want ook al zijn evenementen van grote betekenis voor Maastricht en dragen ze bij aan saamhorigheid, we stellen daaraan wel grenzen. Zo gaan we nieuwe evenementen meer spreiden en bewaken we de geluidsnormen om overlast zoveel mogelijk te beperken.

Ontmoeten

We willen ontmoetingen in de wijken op meer verschillende manieren mogelijk te maken. Wij vinden dat inwoners het recht hebben om elkaar op een ongedwongen manier te kunnen ontmoeten. Daarom willen we ontmoetingsplekken in de openbare ruimte creëren, zoals parken en pleinen in de binnenstad en in de wijken. Ook horecabedrijven bieden mogelijkheden voor ontmoeting, hetgeen belangrijk is bij de aanstaande actualisatie van de uitvoeringsnota horeca. We realiseren ons echter dat deze horecagelegenheden niet voor iedereen toegankelijk zijn, vooral niet voor onze kwetsbare inwoners. Daarom verbinden we

ons aan de belofte dat ook kwetsbare inwoners elkaar in Maastricht kunnen ontmoeten. Om hen dezelfde kansen te bieden, dienen we ongelijk te investeren en ondersteunen we specifieke ontmoetingsplekken, zoals huiskamers, buurtcentra en gemeenschapshuizen. Zo treden we in overleg met het Rijk (de eigenaar) en de buurt of we de hekken rondom De Kommen (De Koompe) kunnen weghalen om er een toegankelijke en groene plek van te maken. Al deze plekken zijn bereikbaar voor mensen met beperkte mobiliteit of budget. We vinden het belangrijk om deze ontmoetingsplekken te ondersteunen omdat ze bijdragen aan het versterken van het sociale weefsel in buurten en het tegengaan van eenzaamheid. We willen vrijwilligers die deze ontmoetingen mogelijk maken beter ondersteunen. Dat doen we door onze regelingen aan te passen, zodat het aanvragen van subsidie makkelijker wordt. Soms is professionele hulp nodig bij het organiseren of deelnemen aan activiteiten. We blijven daarom - samen met onze partners - nauw betrokken bij het welzijnswerk in de wijken en sturen bij waar dat nodig is.

Ondersteuning

De uitdagingen in de ouderenzorg hebben grote impact op veel inwoners. Het Deltaplan Ouderenzorg staat centraal in het vormgeven van een toekomstbestendige ouderenzorg. We werken aan nieuwe oplossingen voor de combinatie van wonen, zorg en ondersteuning voor onze oudere en zorgbehoevende inwoners. Op alternatieve manieren willen we deze combinatie toegankelijk en laagdrempelig organiseren. Dankzij nieuwe woonzorgconcepten kunnen

mensen met een zorgvraag in hun vertrouwde omgeving blijven wonen. Tegelijkertijd onderzoeken we hoe de Wmo kan bijdragen aan geschiktere voorzieningen voor langer thuis wonen en hoe we gezamenlijke voorzieningen in bestaande wooncomplexen realiseren. In 2025 presenteren we met de woningcorporaties en zorgpartners een woonzorgprogramma waarin we deze ambities nader uitwerken. We onderzoeken hoe we in onze wijken toekomstbestendige ouderenzorg kunnen realiseren. Bijvoorbeeld door samen te werken in wijken waar mensen tot op hoge leeftijd kunnen blijven wonen, onder andere door de inzet van ouderadviseurs, die met inwoners in gesprek gaan over wat nodig en mogelijk is om op een prettige manier oud te kunnen worden. Wat we gaan doen bepalen we in overleg met zorgpartijen en woningcorporaties.

Meedoen

We streven naar een sociale infrastructuur die onze inwoners ondersteunt en die actief bijdraagt aan gezond ouder worden, zowel fysiek als mentaal. Denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en andere vormen van participatie. Voor ouder wordende en zorgbehoevende inwoners is het belangrijk dat we de wachtlijsten voor huishoudelijke hulp terugdringen. Om de schaarse hulp zo goed mogelijk in te zetten, werken we langs twee sporen. We herzien de huishoudelijke hulp om inwoners meer gerichte en intensievere ondersteuning te bieden bij het zelf uitvoeren van taken. Daarnaast leiden we in deze krappe arbeidsmarkt medewerkers met verschillende achtergronden op tot hulp in de huishouding. Denk aan inwoners met een afstand tot de arbeids-

markt, statushouders en inburgeraars. Dit biedt zorgbehoevende inwoners de benodigde ondersteuning en zorgverleners de kans op economische zelfstandigheid en het aanleren van nieuwe vaardigheden, waaronder de Nederlandse taal. We vinden het namelijk cruciaal dat iedereen kan meedoen. We streven, afhankelijk van ieders vermogen, naar economische zelfstandigheid via regulier of gesubsidieerd werk. Vanuit positieve gezondheid kijken we naar de talenten van onze inwoners. Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt helpen we actief om zich te ontwikkelen op weg naar betaald werk. Als dit niet mogelijk is, zetten we in op participatie of aangepaste arbeid.

Bestaanszekerheid

Via verschillende regelingen verbeteren we de bestaanszekerheid van inwoners die moeilijk rondkomen. We verstrekken inkomensvoorzieningen, waaronder bijstandsuitkeringen, bijzondere bijstand en lokale minimaregelingen. Denk aan het Volwassenenfonds Sport en Cultuur, een tegemoetkoming voor de premie voor een aanvullende zorgverzekering of kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Hierbij hebben we speciale aandacht voor kinderen in armoede. Ook in 2025 willen we onze minimaregelingen meer bekend maken. We willen meer mensen bereiken en we willen uitdragen dat het normaal is om deze regelingen aan te vragen. Er is geen reden voor schaamte. We vernieuwen in 2025 het gemeentelijk armoedebeleid. Samen met onze partners bekijken we hoe we kunnen bijdragen aan het voorkomen van armoede en schulden, en het verzachten van de gevolgen daarvan.

Veiligheid

Een veilige en leefbare woonomgeving voor onze inwoners is onze eerste prioriteit. We ontwikkelen daarvoor de langjarige aanpak 'Preventie met Gezag'. Die zorgt ervoor dat minder jongeren en jongvolwassenen afglijden in de (georganiseerde) criminaliteit. Naast preventie, door het vergroten van de weerbaarheid en het perspectief van jongeren, zetten we in op vroegtijdige (online) signalering en extra jeugdboa's. Met het aanstellen van verbindingsofficieren realiseren we een gerichte en sluitende aanpak die proactief de criminele betrokkenheid en risicogedrag van jongeren moet voorkomen. Dat doen we samen met scholen, ouders, wijken, het jongerenwerk, Zorg en Veiligheidshuis, (sport)verenigingen en de jongeren zelf.

We breiden het team Handhaven openbare ruimte uit, maar merken dat het aantrekken van nieuwe mensen lastig is in de huidige arbeidsmarkt. Dat maakt dat we ons ook richten op het vergroten van de professionaliteit. We investeren in opleiding, in dichter bij inwoners staan, in vernieuwende handhaafaanpakken en in het verkrijgen van meer inzicht in de effectiviteit en het realiseren van zichtbare resultaten. We werken met het team hard aan een veilige, gezonde en professionele werkomgeving. Want alleen dan dragen we zichtbaar en merkbaar bij aan een stad waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven.

3.2

Betrokken bij onze opgroeierende kinderen

Elk kind in Maastricht, ongeacht waar zijn of haar wieg heeft gestaan, krijgt onderwijs, zorg en ondersteuning die het nodig heeft. We ondersteunen jeugdigen en hun ouders daarom actief bij het gezond en veilig opgroeien. Met onze onderwijs- en kindpartners realiseren we een brede basisinfrastructuur, waarin elk kind gelijke kansen heeft en zijn of haar talenten kan ontwikkelen om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving. Dat lukt helaas niet altijd. Wanneer kinderen of jongeren problemen ervaren die ze niet binnen hun gezin of omgeving kunnen oplossen, zetten we professionele jeugdhulp in.

Onderwijs en zorg

We realiseren kindcentra verspreid over de hele stad, zoals aan de Groene Loper, in Belfort en in Scharn. Na besluitvorming over de actualisatie van het integraal huisvestingsplan primair onderwijs en het vaststellen van het integraal huisvestingsplan voortgezet onderwijs, investeren we in hoogwaardige onderwijshuisvesting in de stad. Met nieuwbouw, renovatie en daar waar nodig uitbreiding op locatie. Daarmee geven we invulling aan onze ambitie om te komen tot brede scholengemeenschappen aan beide zijden van de Maas. Waar dat nodig is bieden we vanuit de schoolomgeving tijdige en effectieve hulp. Bijvoorbeeld vanuit de basisschool, het voortgezet onderwijs of het Mbo, waar samen met het kind en het gezin bekeken wordt welke ondersteuning nodig is. In de samenwerking met het onderwijs benutten we kindcentra voor verdere samenwerking en het bieden van passende zorg aan kwetsbare kinderen. We zetten in op de brede beschikbaarheid

van bijvoorbeeld de praktijkondersteuner Jeugd in huisartsenpraktijken in Maastricht. Die ondersteunt in de geestelijke gezondheidszorg bij de zorg aan kinderen en jeugdigen van 0 tot 24 jaar. Om dit mogelijk te maken, zoeken we naar mogelijkheden om middelen uit de budgetten jeugdzorg in te zetten in onze buurten en wijken.

Voor het verlenen van goede en adequate jeugdzorg gaan we dóór met het transformeren van de jeugdzorg. We sluiten hierbij aan op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Als centrumgemeente zijn we primair verantwoordelijk voor de inkoop van de jeugdhulp in Zuid-Limburg. Vanwege de grote financiële problemen bij verschillende aanbieders van jeugdzorg (XONAR en Mutsaersstichting), zien we mogelijk grote negatieve consequenties voor de inrichting van het zorglandschap voor onze jeugd. Het gaat niet meer om problemen bij individuele zorgaanbieders, maar om een systeemprobleem in de jeugdzorg. We werken samen met de andere Limburgse jeugdregio's, het Rijk, VNG, Jeugdautoriteit, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd aan toekomstbestendige oplossingen. In 2025 hopen we de contouren van een visie te kunnen presenteren waarin we een helder perspectief bieden op een kwalitatief hoogwaardige én financieel duurzame jeugdzorg in Zuid-Limburg.

Taalontwikkeling

Het Maastrichts dialect leeft en ook de jonge generatie schrijft naar verluid op sociale media steeds vaker in het Mestreechs. We onderzoeken of we in 2025 op onze

basisscholen een pilot kunnen starten met tweetalig onderwijs, waarbij kinderen één uur per week les in het Maastrichts krijgen. Dit in navolging van de lopende pilot met tweetalige kinderopvang, waaraan Kinderopvangorganisatie MIK & PIW Groep met een locatie in Maastricht deelneemt. Het idee hierachter is dat meertaligheid goed is voor de taalontwikkeling bij kinderen. Taalontwikkeling heeft sowieso onze volle aandacht. We zetten samen met het onderwijs actief stappen in de aanpak van laaggeletterdheid. Ouders spelen hierbij een cruciale rol. Kinderen van ouders die moeite hebben met de Nederlandse taal, hebben een grotere kans op taalproblemen. Zo kan een cyclus ontstaan waarbij laaggeletterdheid van generatie op generatie wordt doorgegeven. Met de deelname aan de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid willen we deze cyclus doorbreken en ouders bewust maken van hun rol bij de taalontwikkeling van hun (jonge) kinderen. We geven ouders handvatten zodat ze de taalontwikkeling van hun kinderen beter kunnen stimuleren. We nodigen ze ook uit om met hun eigen taalvaardigheid aan de slag te gaan, zodat ze meer vaardigheid en zelfvertrouwen ontwikkelen. De bibliotheek is hierin onze belangrijkste partner. Maastricht is al gestart met deze aanpak. Vanaf 2025 zijn wij ook wettelijk verplicht hierop regie te voeren.

Cultuur

We geven invulling aan onze doelstelling om te komen tot een verbreding van het culturele bereik van de Maastrichtse jeugd, met een bijzondere focus op kinderen tot 12 jaar. Het is onze overtuiging dat elke jonge-

re in Maastricht de kans moet hebben om met cultuur in aanraking te komen, inclusief de eigen Maastrichtse taal en cultuur. We hebben bijzondere aandacht voor onze jeugd want met cultuur kun je niet vroeg genoeg beginnen. Het blijft je een heel leven lang bij. We zetten onze middelen in om jongeren in de volle breedte en diversiteit de gelegenheid te geven om cultuur (mee) te maken. We gaan in 2025 ook investeren in het versterken van de cultuurparticipatie van alle inwoners, stadsbreed en in de buurten. Alleen zo blijven we een aantrekkelijke cultuurstad voor iedereen. Maastricht maakt cultuur en cultuur maakt Maastricht. Elke inwoner moet, ongeacht zijn of haar achtergrond, kunnen deelnemen aan cultuur. We spannen ons, samen met het culturele veld, amateurs en professionals, hiervoor in. Cultuur draagt bij aan weerbaarheid, algemeen welzijn en persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. We werken met ontwikkelaars verder aan ruimtelijk en financieel haalbare plannen voor de revitalisatie en herontwikkeling van de Bonbonnière.

Bewegen

We hebben afspraken gemaakt in het Maastricht Sport Akkoord om samen met onze partners sport- en beweegdeelname van inwoners te vergroten. In het bijzonder die van ouderen, kinderen en inwoners van wijken met een lagere sociaaleconomische status. De vanuit Maastricht Sport aangestelde 'beweegverbinder' gaat actief aan de slag in wijken om meer inwoners in beweging te krijgen. Een mooi voorbeeld daarvan is het initiatief Malberg in Beweging. We investeren ook in sportvoorzieningen en speelplekken in de openbare

ruimte. We renoveren een dertigtal buiten-speelplekken, we creëren een beweegvriendelijke omgeving bij de nieuwe kindcentra en zetten de aanpak Gezond Kindcentrum in Beweging voort. We realiseren nieuwe innovatieve binnensportaccommodaties die goed aansluiten bij de wensen en eisen van de moderne gebruikers (bewegingsonderwijs én sport). We zoeken daarover actief het overleg met onze jonge inwoners. We zien dat jongeren steeds minder kiezen voor traditionele sport- en cultuurbeoefeningen, maar vanuit de straatcultuur behoefte hebben aan faciliteiten en ruimtes in de stad. Het online platform 'Beweeg in Maastricht' bouwen we in 2025 verder uit, waarmee we meer inwoners stimuleren tot sporten en bewegen. Een integrale aanpak, samen met het op gezondheidsbevordering gerichte IZA/GALA. Belangrijk is dat sport en beweging niet alleen bijdragen aan de gezondheid van de deelnemers, maar ook mensen bij elkaar brengt en daarmee het sociale weefsel van de stad versterkt.

A scenic landscape featuring a calm pond in the foreground, surrounded by dense green vegetation and tall grasses. In the background, a line of mature trees stretches across the horizon under a bright blue sky with scattered white clouds. A large, leafy tree stands prominently on the right side of the pond.

3.3

Duurzaam verbonden

met onze leefomgeving

Het vergroenen van onze stad is een veelgehoorde wens van onze inwoners. Dat zien we nadrukkelijk terug bij de ingediende projecten voor de Burgerbegroting en ook in de adviezen van het Burgerberaad. Deze wens sluit naadloos aan bij de urgente opgave die wij als stad hebben om de CO₂-uitstoot omlaag te brengen om zo de temperatuurstijging op aarde te beperken. We voeren ook als stad actief beleid om klimaatverandering te beperken alsook om ons voor te bereiden op de gevolgen ervan. Daarbij kijken we nadrukkelijk in hoeverre we gebruik kunnen maken van initiatieven vanuit het Rijk, bijvoorbeeld als het gaat om duurzaam bouwen of de realisatie van warmtenetten. Alle door ons ingezette maatregelen op het gebied van milieu en klimaat dragen bij aan een gezonde en leefbare stad, maar bovenal zijn zij noodzakelijk voor de kwaliteit van leven van onze kinderen en kleinkinderen.

Vergroenen

We zetten actief in op het verder vergroenen van de stad. Daarmee reduceren we hittestress en stimuleren we actief de biodiversiteit. Van het centrum tot in de woonwijken en de buitengebieden zien we kansen om Maastricht klimaatadaptiever, biodiverser en fysiek leefbaarder te maken. We planten meer bomen, leggen meer groene schoolpleinen aan en realiseren meer bijenlinten en bloemenweides. Dat doen we samen met betrokken inwoners. Zo leggen we ook in 2025 in twee of drie stadsdelen geboortebosjes aan. Daar planten we samen met jonge ouders tussen de 500 en 1.200 boompjes. Ook hebben we stimuleringsregelingen voor het vergoenen van daken en het ontsteden van tuinen. Dat helpt om regenwater beter op te vangen en

vast te houden. We verduurzamen de openbare ruimte door op steeds meer plekken in de stad te kiezen voor een meer ecologisch beheer met de daarbij behorende alternatieve beplanting van het openbaar groen.

Grondstoffen

Het afvalbeleid leeft breed onder de inwoners en heeft ook de komende jaren onze aandacht. Onlangs is dat beleid herijkt en op basis hiervan werken we momenteel aan een grondstoffenplan. Daarin beschrijven we de concrete keuzes, acties en maatregelen om bijvoorbeeld restafval en overlast van afval te verminderen. We hebben al besloten dat vanaf 1 januari 2025 het PMD-afval één keer per twee weken huis-aan-huis wordt ingezameld. Ook kan elk huishouden vanaf 2025 één keer per jaar het grofvuil gratis laten ophalen. Enkel de verwerkingskosten van het grof huishoudelijke afval dienen te worden betaald. De ambitieuze doelstelling voor 2030 is om te komen tot een 90 procent grondstofscheiding (van goede kwaliteit) voor de afvalstromen waar een haal- of brengvoorziening voor beschikbaar is. Zo dragen we in belangrijke mate bij aan de transitie naar een circulaire economie. Het grondstoffenplan wordt in 2024 vastgesteld, de uitvoering start vanaf 2025.

Zero-emissiezone

Op 1 januari 2025 gaan we starten met de implementatie van de Zero-emissiezone voor stadslogistiek (ZES) voor het bestel- en vrachtverkeer in het centrumgebied en Wyck (exclusief de singels aan de westkant). De invoering van ZES heeft consequenties voor iedereen die met goederen de binnenstad in of uit wil, maar is

noodzakelijk om het aantal logistieke bewegingen te verminderen, te verschonen en stiller te maken. Door minder CO₂ uit te stoten, verbeteren we de gezondheid, bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en economische vitaliteit van Maastricht. We denken een goede balans te hebben gevonden tussen enerzijds het bijdragen aan het beperken van klimaatverandering en anderzijds het creëren van een gezonde, aantrekkelijke stad, met voldoende mogelijkheden voor ondernemers om op een verantwoord tempo de transitie naar emissieloos vervoer te maken.

Verduurzaming

We zetten in 2025 verdere stappen om ons gemeentelijk vastgoed energieneutraal te maken. Met de daarvoor beschikbare financiële middelen zetten we vol in op het maximaal verduurzamen van de gebouwen die we zelf gebruiken. Om die aanpak te verbreden werken we aan de strategienota Verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Deze nota beschrijft onder meer hoe en voor welke investeringen we al het vastgoed dat eigendom is van de gemeente kunnen verduurzamen. Samen met de raad moeten we vervolgens bepalen in welk mate en op welke termijn verduurzaming vanaf 2025 haalbaar en betaalbaar is. Verduurzaming beperkt zich niet tot ons eigen vastgoed. In de hele stad werken we met behulp van een onlangs succesvol aangevraagde Rijkssubsidie verder aan het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. In 2025 werken wij onder meer aan tien wijkuitvoeringsplannen en stimuleren we inwoners om isolatiemaatregelen te nemen.

Hoogwaterveiligheid

De komende jaren werken we samen met het Rijk en de Zuid-Limburgse gemeenten die aan de Maas liggen verder aan het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid. Verschillende dijken in dit gebied blijken niet te voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnorm voor 2050. Daarom moeten deze dijken worden versterkt en verhoogd. Daarnaast kijken we naar manieren om de Maas sneller meer water te laten afvoeren en daarmee het peil in de rivier te verlagen. Dat kan door de rivier te verbreden en door obstakels te verwijderen. Daarnaast zetten we ons als Maastricht in voor het realiseren van ontmoetingsplekken langs de Maas en het verminderen van de barrières tussen de oost- en westoever. We zetten in op een sterke verbinding met de Maas en het toevoegen van groen en natuur. We pakken deze opgaven met onze partners tegelijk en in samenhang op. Zo verbeteren we de hoogwaterveiligheid op een manier die ook kwaliteit toevoegt aan onze stad.

3.4

Eensgezind met en voor Zuid-Limburg

In 2025 gaan we niet alleen meer samenwerken met onze partners en inwoners in de stad, maar ook met de gemeenten in Zuid-Limburg en de euregio. Regionale samenwerking is van elementair belang voor onze sociale en economische toekomst. Als Zuid-Limburg een aantrekkelijke regio wil blijven, dan moeten we talent en bedrijven aantrekken en aan ons binden. Hiermee kunnen we arbeidstekorten terugdringen en onze kenniseconomie doorontwikkelen. We richten ons op de groei van jonge gezinnen en personen tussen 25 en 45 jaar. Dit maakt onze stad en regio vitaler en meer toekomstbestendig. Doordat de beroepsbevolking groeit, ontstaat meer verdienvermogen en economische draagkracht om voorzieningen, zoals basisscholen, verenigingen en het grote cultuur- en winkelaanbod, in stand te houden. De samenwerking in de regio moet hierop gericht zijn. Samen staan we sterker en zijn we effectiever in onze aanpak.

Uitvoeringskracht

De professionalisering van onze eigen gemeentelijke organisatie wordt de komende jaren doorgezet. Medio 2023 hebben we de reorganisatie van het Sociaal Domein en de bedrijfsvoering afgerond. Na deze omvangrijke klus, die ruim 800 medewerkers raakte, is het echte werk begonnen. Worden de door ons beoogde effecten op de werkvloer en in de stad zichtbaar? Er moet een meer ontkokerde organisatie ontstaan, waar we intern en extern beter samenwerken. Bij bedrijfsvoering en in het Sociaal Domein zijn er grote stappen gezet; afdelingen en processen zijn doel-

matiger en efficiënter ingericht, waardoor we meer in-control zijn. Nu de basis intern langzamerhand op orde komt, kunnen we de energie verleggen naar de buitenwereld, naar de vragen en behoeften van onze inwoners.

Een goed functionerende organisatie is van vitaal belang voor onze uitvoeringskracht. Want juist over onze uitvoeringskracht hebben we zorgen. De gespannen arbeidsmarkt maakt het moeilijker om de juiste medewerkers te vinden. Dat geldt niet alleen voor ons, maar ook voor onze partners, die veelal verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van beleid. Ook blijkt steeds vaker dat plannen nog voor de uitvoering stuiten op beperkingen, zoals stikstof en netcongestie. Gecombineerd met het gegeven dat de ruimte schaars is in een compacte stad als Maastricht, leidt dit ertoe dat we projecten veelal met vertraging realiseren. Dat is ongewenst en vraagt mogelijk om het maken van keuzes. We zoeken naar manieren om te versnellen en om onze uitvoeringskracht te versterken.

Verdienvermogen

Voor het toekomstig verdienvermogen van Zuid-Limburg en zijn inwoners is de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus van cruciaal belang. De partners Maastricht UMC+, Universiteit Maastricht, Provincie Limburg en de gemeente Maastricht hebben zich met elkaar verbonden. We ontwikkelen samen deze campus tot dé motor van de Zuid-Limburgse kenniseconomie en tot een plek

waar het prettig werken, wonen en verblijven is. Na vaststelling van het nieuwe narratief van de Brightlands Maastricht Health Campus starten we met de ontwikkeling van een integraal businessplan. We onderzoeken de haalbaarheid en werken aan een integrale aanpak voor zowel de fysieke als de economische ontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus. Mogelijk resulteert dit in de oprichting van een campus ontwikkelorganisatie, die kan gaan fungeren als de drijvende motor achter de doorontwikkeling van de campus. Deze organisatie kan zich toelagen op de acquisitie van externe bedrijven, de ontwikkeling van kansrijke technologiegebieden, en de daarbij horende vastgoed- en gebiedsontwikkeling. We werken tevens door aan de planvorming en uitvoering van verschillende deelprojecten, waaronder het doortrekken van de Groene Loper over de campus. Dit is een belangrijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling, want het verbindt de omliggende wijken en het centrum met de campus. In de tweede helft van 2024 ronden we het ontwerp van dit nieuwe deel van de Groene Loper af. Na de aanbesteding start eind 2025 hopelijk de uitvoering. Zo komen we tegemoet aan de wens om zo snel mogelijk zichtbare en betekenisvolle verbeteringen te realiseren op onze campus in Randwyck.

Samenwerking

We werken aan meer regionale verbinding en afstemming, en een stevigere positionering van Zuid-Limburg richting het Rijk. De samenwerking bij de RegioDeal is daarvan een belangrijk voorbeeld. We anticiperen op nieuwe kansen om samen met de regio op te trekken richting het Rijk door een professionalisering van de lobby. Inhoudelijk zijn daarvoor voldoende aanknopingspunten in de overeengekomen Agenda Zuid-Limburg “Zuid-Limburg gaat over grenzen heen”, bijvoorbeeld als het gaat om de gewenste komst van de Einstein Telescope naar de euregio en het verduurzamen van industriecomplex Chemelot in Sittard-Geleen. Een ander onderwerp waarbij we in de regio ook goed samenwerken is de uitvoering van de Spreidingswet. Alle Limburgse gemeenten werken samen met de Provincie Limburg om de benodigde opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Maastricht heeft haar aandeel van opvangplekken voor de komende twee jaren reeds gerealiseerd. Deze opvang verloopt rustig en naar tevredenheid. Vanuit onze verbondenheid met mensen op de vlucht vinden wij het belangrijk hen een veilig onderkomen te bieden.

4. Financiële kaders

In deze paragraaf gaan wij in op de financiële positie van onze gemeente als perspectief voor de Kaderbrief en Begroting 2025. We voeren als gemeente onze taken uit in een dynamische en soms onvoorspelbare tijd. Dit vraagt om een behoedzaam en verantwoord begrotingsbeleid. Welke structurele en incidentele middelen hebben we beschikbaar in onze begroting? Welke ontwikkelingen verwachten we in 2025 en verder? En met welke kaders moeten we rekening houden?

Vertrekpunt

Vertrekpunt voor de beschikbare financiële ruimte is het beeld van de tweede bestuursrapportage 2023 die op 19 december 2023 werd vastgesteld. Deze rapportage sloot af met een overschot in alle jaarschijven. De respectievelijke jaarsaldi bedragen:

Begroting per programma (bedragen x €1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting na bijstelling 2e Berap	1.169 V	13.440 V	2.616 V	5.358 V

In bovenstaande cijfers zijn de ontwikkelingen uit de Voorjaarsnota 2024 niet verwerkt, maar zitten wel de noodmaatregelen uit de begroting 2024. Voor de jaren 2026 en 2027 een bedrag van € 3,4 miljoen. Ter informatie onderstaand nog de recapitulatie van de noodmaatregelen uit de begroting 2024:

Begroting per programma (bedragen x €1.000)	2024	2025	2026	2027
Noodmaatregelen				
Niet indexeren subsidies	0	0	1.000	1.000
Minder indexeren materiële budgetten	0	0	2.000	2.000
OZB extra verhogen met 1%	0	0	400	400
Totaal	0	0	3.400	3.400

Zonder deze noodmaatregelen zou het jaar 2026 een negatief begrotingssaldo hebben. Daarom zijn alle positieve saldi uit behoedzaamheid gereserveerd voor (specifieke) onzekerheden en risico's.

In de tweede bestuursrapportage 2023 is de decembercirculaire 2023 nog niet opgenomen. Deze verscheen pas na het vaststellen van de rapportage. In de decembercirculaire is het accres niet bijgesteld. Daarom veranderen de begrotingssaldi niet tot nauwelijks.

De behoedzaamheid die we in acht hebben genomen bij het reserveren van de positieve saldi blijkt terecht. Ook de gemeente Maastricht ontkomt niet aan fors gestegen (energie)prijzen, loonstijgingen op basis van cao-akkoorden, een almaar durende krapte op de arbeidsmarkt en fluctuerende rentes. Daarnaast verandert de omgeving waarin wij onze taken uitvoeren continue en steeds sneller. Dit heeft gevolgen voor onze financiële positie. De ontwikkelingen en risico's zoals in deze financiële paragraaf beschreven, hebben een negatief effect op de gepresenteerde begrotingssaldi. Wij streven ernaar onze financiën duurzaam op orde te houden.

Ontwikkelingen

Autonoom

Als gemeente hebben we te maken met autonome ontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen die ons 'overkomen' en waar we weinig tot geen invloed op hebben, bijvoorbeeld nieuwe wetgeving. Autonome ontwikkelingen moeten we financieel vertalen in onze begroting. Denk aan alle ontwikkelingen op het gebied van klimaat en energiebeleid (inclusief de Warmtewet) en binnen het Sociaal Domein.

We bevinden ons in economisch onrustige tijden. De krapte op de arbeidsmarkt is groot. De inflatie is weliswaar lager dan voorgaande jaren, maar de prijsstijgingen blijven fors. Dit hangt samen met stijgende lonen bij al onze leveranciers en con-

tractpartijen. Hierdoor is het mogelijk dat de loon/prijsindex ontoereikend is om alle gestegen kosten af te dekken. De concrete omvang blijft vooralsnog onzeker. Al deze onzekerheden kunnen een behoorlijke impact hebben op onze begroting en niet het minst op de investeringen en de grondexploitaties.

Voorjaarsnota

Op 15 april 2024 presenteerde het kabinet de Voorjaarsnota 2024 met daarin een bijstelling van het beeld van de Rijksfinanciën voor 2024 en de komende jaren. In de Voorjaarsnota zijn meerdere intenties opgenomen, maar die zijn bij het opstellen van deze paragraaf nog niet definitief. Hieronder werken we deze intenties uit, met daarbij de opmerking dat alleen de korting in 2025 definitief is.

Opschalingskorting

Uit de Voorjaarsnota blijkt dat de opschalingskorting definitief wordt afgeschaft. De opschalingskorting werd in 2015 ingevoerd als prikkel voor gemeenten om te fuseren. Het idee van het toenmalige kabinet was dat grotere gemeenten veel schaalvoordelen hebben, wat een korting op het gemeentefonds rechtvaardigde. In die tijd wilde het Rijk toe naar een systeem met alleen maar 100.000-plus gemeenten, maar die ambitie is losgelaten. De opschalingskorting, oplopend tot bijna € 1,0 miljard in 2025, bleef echter overeind. Sinds 2020 is de opschalingskorting bevroren. De gepauzeerde opschalingskorting zou in 2026 terugkeren, maar gemeenten roepen al langer op tot het volledig afschaffen ervan. In de Voorjaarsnota bevestigt het demissionair kabinet dat in overleg met de VNG, het IPO en de waterschappen inderdaad daartoe besloten is. Het Rijk geeft daarom vanaf 2026 structureel € 675 miljoen extra aan gemeenten. Het effect indicatief voor Maastricht is circa € 5,2 miljoen structureel vanaf 2026.

Nieuwe financieringssystematiek

In combinatie met het besluit om de opschalingskorting af te schaffen, maakt het demissionair kabinet in de Voorjaarsnota ook bekend dat de nieuwe financieringssystematiek (8-jaars bbp-indexering in plaats van de 'trap-op-trap-af'-methode) voor het Gemeentefonds al dit jaar wordt ingevoerd en niet vanaf 2027.

Korting 2025

Wat wel al concreet is, is de korting in 2025. Hoewel het demissionair kabinet gemeenten in de Voorjaarsnota tegemoetkomt voor de jaren vanaf 2026, staat daar voor 2025 een nieuwe korting van € 675 miljoen tegenover. Het effect indicatief voor Maastricht is circa € 5,2 miljoen negatief incidenteel voor 2025. Gemeenten zullen het dus volgend jaar al met minder moeten doen en niet pas in het 'ravijnjaar' 2026.

In een brief aan de leden schrijft de VNG dat ze minder middelen uit het gemeentefonds ontvangen dan op grond van de septembercirculaire mocht worden aangenomen. Dat betekent dat alle gemeenten voor de vraag staan hoe dit verwerkt moet worden in de meerjarenbegroting 2025-2028.

Resume Accres

Concreet betekent de Voorjaarsnota voor gemeenten, met uitzondering van de dip in 2025, een structurele plus van ongeveer een € 1,0 miljard per jaar (inclusief de prijscompensatie waarvan de verdeling nog onduidelijk is). In het ravijnjaar resteert dan nog steeds een tekort van € 2,0 miljard. Daarom is de VNG ook niet klaar met haar lobby richting het Rijk. Als er geen geld bijkomt, moet het aantal taken van gemeenten worden verminderd, moeten de ambities van het Rijk op bijvoorbeeld woningbouw omlaag of de lokale lasten omhoog.

Wmo

Op het gebied van de Wmo gaat de financiering wijzigen. Een deel van de Wmo krijgt een aparte financiering en niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Om welk deel het gaat moet nog worden bepaald. Door de uitgaven voor (een deel van) de Wmo apart te zetten, kunnen gemeenten en Rijk beter zien of de kosten aansluiten bij de uitgaven. Bovendien kan daardoor een aparte indexering worden afgesproken. Zo maken Rijk en gemeenten gezamenlijk de Wmo-uitgaven beheersbaar. Er gaat een streep door het openeinde-deel van de regeling. Wat het effect voor Maastricht is van deze wijziging is nog onbekend en niet te kwantificeren.

Jeugd

De voorgenomen bezuiniging op de jeugdzorg van ruim € 500 miljoen euro in 2025 gaat niet door. Ook in 2024 is de oplopende besparing van (toen nog) € 100 miljoen euro al doorgeschoven. Vanaf 2026 staat er nog wel een bezuiniging van € 511 miljoen euro in de boeken. Uit het recente hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet blijkt dat deze besparing op het gemeentefonds van € 500 miljoen in 2026 en € 511 miljoen vanaf 2027, vervalt. Wat het effect hiervan is op gemeenten is nog onbekend. Er is in het hoofdlijnenakkoord niets opgenomen over een eventuele invoering van een eigen bijdrage zoals het kabinet Rutte IV heeft voorgesteld.

Overige punten Voorjaarsnota

Er worden in de Voorjaarsnota nog meer punten aangestipt, zoals verduurzaming. Het is echter niet duidelijk wat het effect op het budgettair kader zal zijn. Daarom zijn deze hier niet meegenomen.

Kaders

Met de toepassing van onze eigen kaders en die van de Provincie Limburg geven wij invulling aan een duurzaam en veerkrachtig financieel beleid. Duurzaamheid en financiële stabiliteit bereiken we door sluitende jaarschijven in onze begroting, inclusief borging van het structureel begrotingsevenwicht. Daarnaast willen wij financieel veerkrachtig zijn met een financiële positie die wendbaar en weerbaar is. Wendbaar om financieel invulling te geven aan ambities en/ of gewijzigde omstandigheden. Weerbaar om over een buffer te beschikken om onvoorziene tegenvallers op te vangen.

Vooruitlopend op de nieuwe meerjarenbegroting 2025-2028 gaan we vooralsnog uit van de uitgangspunten voor de jaarschijf 2025 (gegevens gebaseerd op CPB-kerngegevens tabel raming februari 2024) zoals opgenomen in onderstaande tabel.

Financiële kaders 2025	2024	2025
Loonvoet sector overheid	6,4%	4,4%
Prijs materiële overheidsconsumptie	2,9%	2,2%
Prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI)	3,0%	2,0%
Rentepercentage	3,0%	3,0%

De meicirculaire 2024 is niet meegenomen in dit financieel meerjarenperspectief. De effecten van de meicirculaire worden wel meegenomen als input voor de meerjarenbegroting 2025-2028, dit ook conform de provinciale richtlijnen, en verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2024.

In de meerjarenbegroting 2025-2028 stellen we voor hoe we de beschikbare financiële ruimte de komende jaren invullen, waarbij we recht doen aan de wettelijke uitgangspunten, de provinciale richtlijnen en uitspraken die de raad eerder heeft gedaan. Daarbij is het zaak om in financieel goede tijden het vet op de botten te kweken dat nodig is om mindere jaren, met name vanaf het ravijnjaar 2026, het hoofd te kunnen bieden.

